

[Landbrugsministeren.]

skulle tjene en hel del penge, når man afhændede boligen. Man har aldrig rigtig tænkt, at denne støtte skulle udnyttes som et spekulationsobjekt. Det, man har ønsket at sikre, når en landarbejder søgte om at få statslån, var at skaffe bolig til ham selv og hans familie. Vi har da også været enige om adskillige gange, når vi har drøftet denne lovgivning her i Folketinget, at vi skulle prøve på at finde bestemmelser, som kunne hindre, at der blev spekuleret med disse ejendomme. De bestemmelser, som vi hidtil har haft, har jo imidlertid vist sig ikke at være effektive nok.

Nu mente det ærede medlem hr. Niels Eriksen, at det ikke drejede sig om så mange ejendomme. Jeg har ladet foretage en undersøgelse, og det er ca. 10 pct., som har skiftet ejer. Nu er det vel ikke dem alle sammen, der er solgt til folk, som ikke har været kvalificeret, men det gælder for en meget væsentlig del af dem, at det har været folk, som har haft penge, så de har kunnet præstere en temmelig stor udbetaling og ikke har haft vanskeligheder med at udbetale statslånet.

Det ærede medlem hr. Kirkegaard var inde på nogle betragtninger om, at det ikke var nogen særlig tiltrækkende tilværelse at være landarbejder. Det ærede medlem kom ind på disse betragtninger, velsagtens ud fra den forudsætning, at det var bedre, om man kunne oprette nogle flere små landbrug, men jeg tror, at man kan imødekomme begge former, således at man dels kan hjælpe landarbejderne til at få velbyggede og velindrettede boliger som deres ejendom, dels fortsætte udstykningen, så at de, der har lyst til at være selvstændige landmænd og er kvalificerede dertil, også kan blive det.

Det ærede medlem fremsatte nogle betragtninger over, at tilværelsen som landarbejder ikke skulle være så attraktiv, men er det ikke et spørgsmål, om der i det hele taget er noget attraktivt ved at være lønarbejder? Når jeg skal bedømme disse forhold, tror jeg, at det efterhånden er fuldt så tiltrækkende at være arbejder ude på landet som at være det i byen. Hvis jeg skulle vælge, tror jeg, jeg ville foretrække tilværelsen som arbejder på landet. Lønæssigt er der i hvert tilfælde

ikke så megen forskel, og dette at være lukket inde i en fabrik og skulle arbejde dér dag efter dag er en strengere tilværelse end de mere frie forhold ude på landet. Man må huske på, når man betragter, hvad lønnen er i byerne, og hvad den er ude på landet, at landarbejderne i reglen har en have; de har høns, og de har en gris, og en del af de ting, de skal bruge i husholdningen, kan de således skaffe sig billigere, end man kan i byerne. Når disse ting bliver gjort op, tror jeg ikke, der i øjeblikket, rent økonomisk, er så megen forskel på at arbejde på landet og i byerne. Jeg tror, at vi må indrette os på, at vi ikke vil kunne undvære landarbejdere. Vi er langt fra nået så vidt, at vi kan udstykke således, at vi kun har familiebrug, og når man skal have landarbejdere, tror jeg, det er rigtigt, at man med den udvikling, der er i gang, søger at få mere stabil arbejdskraft ved at have ordentlige boliger; det er en vigtig forudsætning for at bevare arbejderne ude på landet, at man kan byde dem gode boliger. Det har det skortet meget på. En af de væsentligste årsager til, at de unge rejser ind til byerne, er ikke ønsket om at skaffe sig arbejde, men boliger. Jeg er glad for, at det har været således i hele den tid, denne lovgivning har eksisteret, at alle partier, hver gang vi har haft den fremme, har kunnet enes om at fortsætte den. Det er jo kun en lille brøkdel af den støtte, staten gennem årene har ydet til boligbyggeriet, der er kommet os ude i landdistrikterne til gode; de aller fleste penge er gået til byerne. Jeg tror derfor godt, vi kan fortsætte denne lovgivning.

Det ærede medlem fremsatte nogle bemærkninger om ankenævnet og mente, at det måske var overflødigt. Ved de forhandlinger, som landbrugsministeriet har haft med justitsministeriet, har man ikke ment, at det burde være sådan, at jordlovsudvalget skulle være ankeinstans for husmandsbrugskommissionernes afgørelser af, hvorvidt det drejede sig om landarbejdere eller ikke landarbejdere, men at man skulle have en anden instans. Det er årsagen til, at vi har fået ankenævnet, men det er selvfølgelig et spørgsmål, som vi kan tale om i det udvalg, der skal behandle lovforslaget.

Ordføreren for det kommunistiske parti, det ærede medlem hr. Fuglsang, mente, at